

WYMAGANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Wykonawca będzie organizować i wykonywać prace realizowane w ramach Przedmiotu Umowy w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy, w tym: zapewni niezbędne środki i materiały dla bezpiecznego wykonania powierzonych zadań (maszyny i urządzenia, rusztowania, środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej itp.).

Obowiązki określone dla Wykonawcy dotyczą wszystkich osób zatrudnionych przez Wykonawcę do realizacji Umowy: podwykonawców, dalszych podwykonawców, wykonujących pracę na rzecz Wykonawcy na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej, zwanych dalej pracownikami. Powołanie Koordynatora BHP na budowie nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności prawnej za stan bezpieczeństwa pracy zatrudnionych przez siebie pracowników.

- 1. Wykonawca jest zobowiązany** współdziałać z Zamawiającym w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w procesie przygotowania i realizacji budowy, a w szczególności:
 - 1.1. Zapoznać się oraz zapoznać swoich pracowników z Koordynatorem BHP budowy, z planem BIOZ, posiadać pisemne potwierdzenie zapoznania się pracowników z powyższym oraz stosować się do zawartych w nim wymagań i wytycznych.
 - 1.2. Przeprowadzić ocenę ryzyka zawodowego wykonania Przedmiotu Umowy, posiadać Instrukcje BHP, przedstawić do akceptacji Zamawiającemu wymagane Instrukcje Bezpiecznego Wykonania Robót (IBWR), zgodne z wytycznymi zawartymi w BIOZ, uwzględniając uwagi i zalecenia przekazane przez Zamawiającego.
 - 1.3. Zapewnić stały nadzór nad pracownikami i prowadzonymi robotami przez osobę posiadającą kwalifikacje wymagane przepisami prawa pracy, przepisami branżowymi oraz posiadającą wiedzę i umiejętności niezbędne do bezpiecznej organizacji i prowadzenia prac. W przypadku konieczności czasowego opuszczenia miejsca wykonywania prac, osoba odpowiedzialna za nadzór nad prowadzonymi robotami i pracownikami zobowiązana jest do wyznaczenia zastępcy na okres swojej nieobecności. Osoba taka musi także posiadać wymagane uprawnienia i szkolenia.
 - 1.4. Zatrudnić do wykonywania Przedmiotu Umowy tylko osoby posiadające odpowiednie, wymagane przepisami kwalifikacje zawodowe, aktualne badania lekarskie oraz przeszkolenie w zakresie przepisów BHP i przeciwpożarowych.
 - 1.5. Zapewnić podczas prowadzenia prac, stałą obecność osób wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, a także zapewnić środki niezbędne do działania w przedmiotowym zakresie chyba że z BIOZ wynika inaczej.
 - 1.6. Zapewnić zgodne z wymaganiami przepisów przygotowanie pracowników do pracy, potwierdzone stosownymi, aktualnymi dokumentami:
 - a) orzeczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do wykonania powierzonych prac lub zajmowanego stanowiska, wydane przez lekarza medycyny pracy,
 - b) dokumentami potwierdzającymi ważność szkoleń pracowników w zakresie BHP i przepisów przeciwpożarowych, w tym szkolenia informacyjnego BHP przeprowadzonego na budowie przed rozpoczęciem robót, szkoleń na stanowisku pracy, a dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych przeprowadzanie szkolenia okresowego nie rzadziej niż raz do roku,
 - c) świadectwami i dokumentami potwierdzającymi dodatkowe kwalifikacje niezbędne do wykonania powierzonych prac, obsługi sprzętu lub kierowania maszynami i pojazdami,
 - d) kartami oceny ryzyka zawodowego wraz z oświadczeniami potwierdzającymi zapoznanie pracowników z zagrożeniami wynikającymi z oceny ryzyka zawodowego, występującymi na określonych stanowiskach pracy,
 - e) potwierdzeniami zapoznania pracownika z DTR maszyn i innych urządzeń technicznych lub ich instrukcją obsługi,
 - f) potwierdzeniami dokonywania okresowych kontroli urządzeń elektrycznych pod względem bezpieczeństwa,
 - g) wykazami osób wyznaczonych i przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej,
 - h) wykazami maszyn, urządzeń i elektronarzędzi używanych na budowie.

Wykonawca zobowiązany jest do przechowywania powyższych dokumentów na terenie budowy i okazania ich na żądanie Zamawiającego.

- 1.7. Zapewnić maszyny, urządzenia i sprzęt niezbędny do wykonania robót, spełniający wymagania przepisów i norm bezpieczeństwa. Wykonawca zobowiązany jest udostępnić na żądanie Zamawiającego dokumentację potwierdzającą sprawność i bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń, maszyn oraz instalacji użytkowanych w związku z realizacją Przedmiotu Umowy.
- 1.8. Niezwłocznie zgłaszać Zamawiającemu incydenty, zdarzenia wypadkowe, potencjalnie wypadkowe oraz zagrożenia dla zdrowia i życia zaistniałe na budowie lub w związku z jej realizacją, a gdy zawiadomienie o zdarzeniu dokonano w formie ustnej, potwierdzać to pisemnie nie później niż w ciągu 24 godzin po zdarzeniu.
- 1.9. Zapewnić przeprowadzenie postępowania powypadkowego w sytuacji zaistnienia wypadków pracowników oraz umożliwić obecność przedstawiciela Zamawiającego podczas postępowania powypadkowego a także udostępnić mu dokumentację powypadkową.
- 1.10. Zapewnić pomieszczenia oraz urządzenia higieniczno-sanitarne i socjalne, a także środki czystości dla pracowników oraz osób wykonujących pracę na jego rzecz, zgodnie z wymaganiami przepisów oraz dbać o bezpieczny i higieniczny stan tych pomieszczeń.
- 1.11. Zapewnić odzież roboczą i ochronną, obuwie robocze oraz niezbędne środki ochrony indywidualnej określone na podstawie oceny ryzyka zawodowego przeprowadzonej zgodnie z obowiązkiem określonym w pkt 1.2. Niezależnie od wymagań szczególnych, w każdym przypadku Wykonawca zobowiązany jest wyposażać pracowników w podstawowe środki ochrony indywidualnej, w tym: hełm ochronny, okulary ochronne spełniające wymagania określone dla 1 klasy optycznej, obuwie ochronne, odzież roboczą, kamizelkę odblaskową lub odzież ochronną spełniającą wymagania dla 2 klasy odblaskowości.
- 1.12. Zapewnić ład i porządek na stanowiskach pracy oraz w ich otoczeniu, a także bezpieczny stan urządzeń i wyposażenia oraz środków ochrony zbiorowej stosowanych w związku z realizacją przedmiotu Umowy.
- 1.13. Egzekwować od pracowników przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym również zawartych w planie BIOZ, instrukcjach BHP i IBWR, sporządzonych na okoliczność realizacji Umowy.
- 1.14. Uczestniczyć w spotkaniach, kontrolach i inspekcjach organizowanych przez Zamawiającego dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz koordynacji robót.
- 1.15. Terminowo realizować zalecenia z przeprowadzonych kontroli i inspekcji BHP i ppoż.
- 1.16. Terminowo przekazywać informacje objęte obowiązkiem raportowania, zgodnie z wymaganiami określonymi w planie BIOZ.

2. Wykonawca jest uprawniony do:

- 2.1. Wglądu na każde żądanie do planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia.
- 2.2. Zgłaszania uwag i wniosków oraz koordynacji robót w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 2.3. Wstrzymania robót w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia i życia, niezwłocznie informując o tym fakcie Zamawiającego.

3. Zamawiający jest uprawniony do:

- 3.1. Wizytacji stanowisk pracy oraz pomieszczeń higieniczno – sanitarnych zorganizowanych przez Wykonawcę w ramach realizacji Przedmiotu Umowy, na terenie budowy.
- 3.2. Wydawania zaleceń usunięcia uchybień i nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kontroli ich wykonania. Żądania czasowego lub trwałego usunięcia z terenu budowy pracowników Wykonawcy rażąco naruszających obowiązki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 3.3. Wydawania poleceń realizacji działań zapewniających przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w związku z koordynacją robót budowlanych.
- 3.4. Wstrzymania robót i prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia i życia. W takim przypadku Zamawiający nie będzie ponosić odpowiedzialności za straty lub koszty poniesione z tego tytułu przez Wykonawcę. Wymienione straty lub koszty nie będą również stanowić podstawy do uzasadniania ewentualnych opóźnień.
- 3.5. Wyposażenia pracowników i osób wykonujących pracę na rzecz Wykonawcy w odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w sytuacji gdy Wykonawca nie dopełni tego obowiązku. Udokumentowanymi kosztami przekazanej odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej obciążony zostanie odpowiednio Wykonawca.
- 3.6. W sytuacji braku ładu i porządku na stanowiskach pracy Wykonawcy, których stan według oceny Zamawiającego może wpłynąć na wystąpienie bezpośrednich zagrożeń zdrowia lub życia, Zamawiający zastrzega sobie prawo wykonania robót porządkowych na koszt Wykonawcy.

3.7. Naliczania Wykonawcy kar umownych w sytuacji:

- a) braku wyposażenia lub niestosowania przez pracowników i osoby wykonujące pracę na jego rzecz środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, w kwocie 100 zł, za każdy ujawniony przypadek;
- b) braku ładu i porządku na stanowiskach pracy zorganizowanych przez Wykonawcę w ramach realizacji Przedmiotu Umowy oraz w ich otoczeniu, w kwocie 500 zł, za każdy ujawniony przypadek;
- c) naruszenia przepisów i zasad bezpieczeństwa, w tym określonych w BIOZ, IBWR lub instrukcji BHP, w kwocie 500 zł, za każdy ujawniony przypadek;
- d) przebywanie na terenie budowy pracowników będących pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, w kwocie 1 000 zł na rzecz Zamawiającego za każdy ujawniony przypadek oraz trwale odsunięcie od pracy na budowie takich pracowników;
- e) dopuszczenia do wykonania prac bez wymaganego nadzoru osoby kierującej, w kwocie 1 000 zł, za każdy ujawniony przypadek;
- f) dopuszczenie do wykonywania robót wymagających dodatkowych kwalifikacji przez osobę nie posiadającą stosownych kwalifikacji potwierdzonych dokumentami w kwocie 1 000 zł, za każdy ujawniony przypadek.

3.8. W przypadku stwierdzenia podczas kolejnej kontroli nieprawidłowości, o których mowa w pkt 3.7, karę za każdy ujawniony przypadek ustala się poprzez powiększenie o 50% kary nałożonej ostatnio za takie samo naruszenie.

Zamawiający zastrzega sobie prawo określenia dodatkowych wymagań dotyczących bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w sytuacjach przewidywania wystąpienia specyficznych zagrożeń wymagających zastosowania odrębnych działań zapobiegawczych. Wymagania co do ich przestrzegania będą skutecznie wyłącznie wtedy, gdy Zamawiający dostarczy je Wykonawcy w formie pisemnej nie później niż na 5 dni przed rozpoczęciem takich robót lub prawdopodobieństwem wystąpienia takich zagrożeń.

.....
WYKONAWCA:

(czytelny podpis, pieczęć)

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA

Wykonawca będzie organizować i wykonywać prace realizowane w ramach Przedmiotu Umowy w sposób nienaruszający obowiązujące przepisy o ochronie środowiska oraz zapewniający minimalizację ich oddziaływania na środowisko, jak również zapewni niezbędne środki i materiały do realizacji powyższego.

Obowiązki Wykonawcy w tym zakresie dotyczą wszystkich osób zatrudnionych przez Wykonawcę do realizacji Przedmiotu Umowy: podwykonawców, dalszych podwykonawców, osób fizycznych wykonujących pracę na rzecz Wykonawcy na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej, zwanych dalej dla potrzeb niniejszego załącznika „pracownikami”. Powołanie Koordynatora BHP i Ochrony Środowiska lub Nadzoru Przyrodniczego na budowie nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności prawnej za jego działania lub zaniechania w zakresie ochrony środowiska.

Zważywszy, że wykonanie Przedmiotu Umowy wiąże się z wytworzeniem odpadów, Wykonawca oświadcza, że jest wytwórcą odpadów powstałych w wyniku prac związanych z wykonaniem Przedmiotu Umowy i staje się ich posiadaczem w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

1. Wykonawca jest zobowiązany współdziałać z Zamawiającym w zakresie ochrony środowiska w procesie przygotowania i realizacji budowy, a w szczególności do:

1.1. zapoznania się oraz swoich pracowników z Koordynatorem BHP i Ochrony Środowiska budowy, Planem Gospodarki Odpadami i Planem Zadań Środowiskowych zawartymi w Planie BIOZ, posiadania pisemnego potwierdzenia zapoznania się pracowników z powyższym oraz stosowania się do zawartych w nim wymagań i wytycznych.

1.2. **W zakresie gospodarki odpadami:**

1.2.1. do określenia w Instrukcji Bezpiecznego Wykonania Robót („IBWR”), przed przystąpieniem do realizacji robót, rodzaju i ilości odpadów niebezpiecznych przewidzianych do wytworzenia oraz sposobu gospodarowania nimi, zgodnie z przyjętym w planie BIOZ Planem Gospodarki Odpadami budowy, stosownie do zakresu swoich robót;

1.2.2. do selektywnego gromadzenia wytworzonych przez siebie odpadów w sposób zgodny ze sposobem przyjętym w Planie Gospodarki Odpadami i bieżącego usuwania ich z terenu budowy;

1.2.3. do zagospodarowania odpadów jako ich wytwórca i posiadacz, własnym staraniem na podstawie posiadanych przez niego zezwoleń i innych wymaganych uprawnień do wykonywania działalności w zakresie gospodarowania odpadami, wydanych na podstawie wymogów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) lub przekazania wytworzonych odpadów podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na gospodarowanie odpadami, wydanymi na podstawie wymogów ww. Ustaw;

1.2.4. do poniesienia wszelkich kosztów zagospodarowania wytworzonych przez siebie odpadów, o których mowa w pkt. 1.2.3, a które zawarte są w wynagrodzeniu umownym za wykonanie Przedmiotu Umowy i nie podlegają odrębnej zapłacie;

1.2.5. do utrzymania przez siebie oraz przez podmioty, którym Wykonawca przekazuje odpady do zagospodarowania, ww. zezwoleń i uprawnień w okresie obowiązywania niniejszej Umowy, jak również do ich bieżącej aktualizacji i przystosowania do zmian w obowiązujących przepisach prawa w tym zakresie, oraz do przedkładania uwierzytelnionych kopii ww. zezwoleń i uprawnień na każde żądanie Zamawiającego;

1.2.6. do dokumentowania i ewidencjonowania wytworzonych przez siebie odpadów powstałych w wyniku prowadzonych robót, za pomocą indywidualnego konta w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (system BDO), poprzez generowanie „Karty Ewidencji Odpadu” oraz „Karty Przekazania Odpadu”, i przedkładanie Zamawiającemu uwierzytelnionych kopii ww. Kart wygenerowanych z systemu BDO jako załącznika do protokołu zaawansowania robót oraz protokołu odbioru końcowego, każdorazowo na żądanie Zamawiającego.

1.3. **W zakresie ochrony środowiska gruntowo-wodnego:**

1.3.1. do oszczędnego gospodarowania terenem w trakcie budowy oraz przywrócenia terenu do stanu pierwotnego po zakończeniu budowy;

- 1.3.2. do lokalizowania, organizowania i eksploataowania baz materiałowych, sprzętowych, paliwowych, magazynowych, znajdujących się na terenie budowy, w uzgodnieniu z Zamawiającym, zgodnie ze standardami przyjętymi przez niego w tym zakresie;
 - 1.3.3. do stosowania sprawnego technicznie sprzętu i urządzeń oraz niedopuszczania do zanieczyszczenia wody i gruntu substancjami chemicznymi;
 - 1.3.4. do przechowywania i stosowania substancji chemicznych (w tym paliw) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz ze standardami przyjętymi przez Zamawiającego w tym zakresie, a w szczególności do przestrzegania zakazu wylewania jakichkolwiek substancji chemicznych do wody, gruntu, systemu kanalizacji deszczowej, sanitarnej lub tymczasowego systemu odwodnienia placu budowy;
 - 1.3.5. do stosowania się do zakazu mycia pojazdów i sprzętu, za wyjątkiem mycia/czyszczenia kół i nadkoli pojazdów z błota przed opuszczeniem budowy, w miejscach wyznaczonych i udostępnionych przez Zamawiającego lub miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę w uzgodnieniu z Zamawiającym;
 - 1.3.6. do stosowania się do zakazu wykonywania napraw, remontów, konserwacji sprzętu i urządzeń na budowie poza uzgodnionymi z Zamawiającym miejscami;
 - 1.3.7. do utrzymywania w czystości i porządku terenu prowadzenia swoich robót, zapleczy higieniczno-sanitarnych, baz materiałowych, sprzętowych, paliwowych, magazynowych oraz miejsc gromadzenia odpadów.
- 1.4. **W zakresie ochrony atmosfery i środowiska akustycznego:**
- 1.4.1. do zapewnienia, że emisje do atmosfery i środowiska akustycznego spowodowane działalnością Wykonawcy w wyniku realizacji Przedmiotu Umowy nie przekroczą wartości określonych w mających zastosowanie przepisach prawa;
 - 1.4.2. do stosowania środków ograniczających pylenie powstałe w wyniku realizacji prac, poprzez zraszanie dróg technologicznych i zmiatanych powierzchni, mycie/czyszczenie kół i nadkoli opuszczających teren budowy samochodów, oplandekowanie samochodów transportujących substancje pyliste;
 - 1.4.3. do stosowania się do zakazu spalania odpadów, materiałów zbędnych oraz palenia ognisk.
- 1.5. **W zakresie ochrony flory i fauny:**
- 1.5.1. do utrzymywania w stanie nie pogorszonym urządzeń służących zabezpieczeniu środowiska, a w szczególności płotków zabezpieczających budowę przed wtargnięciem drobnych zwierząt, zabezpieczeń pni drzew przed mechanicznym uszkodzeniem, a w przypadku uszkodzenia tych zabezpieczeń, do odtworzenia ich własnym staraniem i na własny koszt;
 - 1.5.2. do stosowania się do zakazu niszczenia i samowolnego wycinania kolidujących drzew i krzewów znajdujących się na terenie budowy.
- 1.6. **W zakresie organizacji ochrony środowiska :**
- 1.6.1. do egzekwowania od pracowników przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska, w tym również zawartych w planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych i Planie Gospodarki Odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji budowy;
 - 1.6.2. do reagowania na sytuacje awaryjne i incydenty środowiskowe, zgodnie z przyjętym przez Zamawiającego systemem i standardem postępowania oraz do niezwłocznego zgłaszania kierownictwu budowy o zaistniałych awariach środowiskowych i potencjalnych incydentach środowiskowych, a gdy zawiadomienie o zdarzeniu dokonano w formie ustnej, do potwierdzania tego na piśmie nie później niż w ciągu 24 godzin od zaistnienia zdarzenia;
 - 1.6.3. do zapewnienia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sytuacji zaistnienia awarii lub incydentu środowiskowego oraz do umożliwienia obecności przedstawiciela Zamawiającego podczas prowadzenia postępowania wyjaśniającego;
 - 1.6.4. do uczestniczenia w spotkaniach, kontrolach i inspekcjach organizowanych przez Zamawiającego, dotyczących ochrony środowiska oraz do, związanej z tym, koordynacji robót;
 - 1.6.5. do stosowania się do bieżących zaleceń wydanych przez Zamawiającego i terminowego usuwania uchybień stwierdzonych podczas prowadzonych kontroli w zakresie ochrony środowiska;
 - 1.6.6. do wstrzymania robót i prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub wynikającego z obowiązujących przepisów prawnych; w takim przypadku Zamawiający nie będzie ponosił odpowiedzialności za szkody poniesione z tego tytułu przez Wykonawcę; wymienione szkody nie będą również stanowić podstawy do uzasadniania ewentualnych opóźnień w realizacji robót;
 - 1.6.7. do terminowego przekazywania informacji objętych obowiązkiem raportowania, zgodnie z wymaganiami określonymi w zawartych w Planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych i Planie Gospodarki Odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji budowy.

2. Wykonawca jest uprawniony:

- 2.1. do wglądu na każde żądanie do zawartych w Planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych i Planie Gospodarki Odpadami, sporządzonych na potrzeby realizacji budowy;
- 2.2. do zgłaszania uwag i wniosków oraz koordynacji robót w zakresie ochrony środowiska;
- 2.3. do wstrzymania robót w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska, niezwłocznie informując o tym fakcie Zamawiającego;
- 2.4. do dostępu do apteczki ekologicznej służącej likwidacji skutków awarii i incydentów środowiskowych oraz instrukcji awaryjnej na wypadek takiej awarii lub incydu;
- 2.5. do dostępu do punktu gromadzenia odpadów niebezpiecznych, zorganizowanego przez Zamawiającego oraz pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych oraz do deponowania w nich odpadów stosownie do ich rodzaju.

3. Zamawiający uprawniony jest:

- 3.1. do kontroli obszaru wykonywanych prac przez Wykonawcę w zakresie ochrony środowiska, zgodnie z przepisami prawa i zapisami niniejszej Umowy;
- 3.2. do wydawania Wykonawcy bieżących zaleceń oraz zaleceń usuwania uchybień stwierdzonych podczas prowadzonych kontroli w zakresie ochrony środowiska;
- 3.3. do wstrzymania robót i prac w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla środowiska z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub wynikających z obowiązujących przepisów prawnych; w takim przypadku Zamawiający nie będzie ponosić odpowiedzialności za szkody poniesione z tego tytułu przez Wykonawcę; wymienione szkody nie będą również stanowić podstawy do uzasadniania ewentualnych opóźnień w realizacji robót;
- 3.4. do wydawania zaleceń usunięcia uchybień i nieprawidłowości w zakresie ochrony środowiska oraz kontroli ich wykonania; do żądania czasowego lub trwałego usunięcia z terenu budowy pracowników Wykonawcy rażąco naruszających obowiązki w zakresie ochrony środowiska;
- 3.5. do wydawania poleceń realizacji działań zapewniających przestrzeganie przepisów i zasad ochrony środowiska, w związku z koordynacją robót budowlanych;
- 3.6. W sytuacji braku czystości i porządku, zalegania odpadów na stanowiskach pracy Wykonawcy, braku realizacji bieżących zaleceń, zaleceń zawartych w raportach z kontroli w zakresie ochrony środowiska, niszczenia urządzeń zabezpieczających środowisko, która według oceny Zamawiającego może wpłynąć na wystąpienie bezpośrednich zagrożeń dla ochrony środowiska; Zamawiający zastrzega sobie prawo wykonania robót porządkowych i naprawczych na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez umniejszania swoich uprawnień wynikających z pkt. 3.7.
- 3.7. **do naliczania Wykonawcy kar umownych w sytuacji:**
 - a) braku przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska, w tym również w zawartych w planie BIOZ: Planie Zadań Środowiskowych i Planie Gospodarki Odpadami, sporządzonych na okoliczność realizacji budowy - w wysokości **1000 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - b) braku czystości i porządku na terenie prowadzenia swoich robót, zapleczy higieniczno-sanitarnych, zapleczy materiałowo-sprzętowych i paliwowych oraz miejsc gromadzenia odpadów – w wysokości **1000 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - c) prowadzenia gospodarki odpadami w sposób niezgodny z przepisami prawa i przyjętym Planem Gospodarki Odpadami na budowie, w szczególności w przypadku braku selektywnej zbiórki i gromadzenia odpadów - w wysokości **1000 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - d) spalania odpadów, materiałów zbędnych i palenia ognisk - w wysokości **2000,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - e) wylewania jakichkolwiek substancji chemicznych do wody, gruntu, systemu kanalizacji deszczowej, sanitarnej lub tymczasowego systemu odwodnienia placu budowy - w wysokości **2000,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - f) braku stosowania środków ograniczających pylenie powstałe w wyniku realizacji prac wymienionych w pkt. 1.4.2. – w wysokości **1000,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - g) braku mycia/czyszczenia kół pojazdów opuszczających budowę lub mycie/czyszczenie kół pojazdów poza miejscem do tego przeznaczonym – w wysokości **500,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - h) mycia pojazdów na terenie budowy – w wysokości **100,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - i) stosowania niesprawnego technicznie sprzętu i urządzeń oraz dopuszczania do zanieczyszczenia wody i gruntu substancjami chemicznymi – w wysokości **1000,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - j) niszczenia urządzeń służących zabezpieczeniu środowiska, a w szczególności płotków zabezpieczających budowę przed wtargnięciem drobnych zwierząt, zabezpieczeń drzew przed mechanicznym uszkodzeniem – w wysokości **500,00 zł** za każdy ujawniony przypadek;
 - k) braku przedłożenia, na żądanie Zamawiającego, uwierzytelnionych kopii dokumentów wymienionych w pkt. 1.2.6 – w wysokości **1000,00 zł** za każdy dzień opóźnienia w przedłożeniu.
- 3.8. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego kolejnych nieprawidłowości, o których mowa w pkt. 3.7, karę za każdy kolejny ujawniony przypadek ustala się poprzez powiększenie o 50% kary nałożonej ostatnio za takie samo naruszenie.

Zamawiający zastrzega sobie prawo określenia dodatkowych wymogów dotyczących ochrony środowiska w sytuacjach przewidywania wystąpienia specyficznych zagrożeń wymagających zastosowania odrębnych działań zapobiegawczych. Wymagania co do ich przestrzegania będą skutecznie wyłącznie wtedy, gdy Zamawiający dostarczy je Wykonawcy w formie pisemnej nie później niż na 5 dni przed rozpoczęciem takich robót lub prawdopodobieństwem wystąpienia takich zagrożeń.

.....
WYKONAWCA
(czytelny podpis, pieczęć)